Reisverslag Tabitha, Roemenië en Oekraïne, 16 oktober t/m 23 oktober 2021

Reisgezelschap: Adrie Lagendijk, Raymond Schrik, Eva Schrik, Emma Beens en Kees Hout

Zaterdag 16 oktober - Reisdag, Ridderkerk -> Valea Lui Mihai

We vertrekken rond 11 uur met z'n vijven vanuit Ridderkerk en vangen onze reis richting Roemenië en Oekraïne aan met de eerste etappe naar Eindhoven. De reis gaat zeer voorspoedig, we parkeren de auto bij EA-parking op 5 minuten lopen van de terminal. Nadat we de koffers hebben afgeleverd en door de security zijn gegaan zitten we om kwart over één met een bak koffie bij het panoramaraam. Een uur later begeven we ons naar de gate. Het boarden gaat voorspoedig. Om kwart over drie vertrekt het vliegtuig en twee uur later landen we in Debrecen. Daar staat de huurauto al gereed, een mooie zwarte Skoda Octavia stationwagen. We rijden in een klein uur naar Valea Lui Mihai en zijn om 20:00 uur lokale tijd bij Areke. We worden heel hartelijk ontvangen en nadat we onze koffers hebben uitgeladen vertrekken we gelijk weer. We zijn uitgenodigd bij Timea en Andras om daar te komen eten.

We worden hartelijk ontvangen bij Timea en Andras. Zij wonen in een mooi huis, dat door Andras zelf is gebouwd samen met zijn zoon. Er staat een mooi gedekte tafel en we genieten een heerlijke en gezellige maaltijd. Na het uitgebreide eten is het al half elf geweest en nemen we afscheid en gaan terug naar het huis van Areke. Daar drinken we nog wat met elkaar en hebben nog een fijn gesprek met elkaar.

Sinds twee jaar is er heel wat gebeurd in Valea Lui Mihai. Areke vertelt dat Andras (waar we deze avond hebben gegeten) veel tegenwerking heeft gekend als predikant. Gemotiveerd door jaloezie zijn er nare verhalen over hem verspreid. Dit is ook de kinderopvang bij Areke niet voorbijgegaan. Personeel roddelde ook over Andras en de sfeer werd erg naar. Het was een onderwerp van constant gebed van Areke en Timi. Ze verlangden naar een soort herstart van de opvang, maar kregen op hun hart dat ze moesten wachten. En toen kwam Corona en ging ook het openbare leven in Roemenië in lockdown. De opvang moest in de tijd ook helemaal sluiten en al het personeel is in die tijd ontslagen en in de WW terecht gekomen. Toen na de lockdown de opvang weer open mocht kon Areke de gewenste herstart maken. Samen met Timi is ze helemaal opnieuw kunnen beginnen, met een klas 0 en 1. Door het doorstromen is dit jaar ook een klas 2 gestart. De opvang is geopend van 12:00 tot 16:00 en op dit moment ongeveer 35 kinderen. Uiteindelijk wil Areke doorgroeien tot 50 kinderen in groep 0 tot en met 4. Ze doen het werk nu met zijn vieren Het is op dit moment heerlijk om het werk te doen. De donkere tijd lijkt achter ons te liggen en het is heerlijk om in dit deel van de Gods wijngaard het werk te doen. Het was een mooi getuigenis van afhankelijkheid en gebedsverhoring dat Areke deze avond mocht geven. We eindigen de avond met elkaar en gaan naar bed.

Zondag 17 oktober - Valea Lui Mihai

Zondagmorgen gaan we met elkaar naar de zigeunerkerk. Doordat Silat vanwege Corona in quarantaine zit, is er deze morgen geen voorganger. Doordat er geen voorganger is, wordt het een dienst van zang, gebed en getuigenissen. De ouderling van dienst en ook diverse gemeenteleden lezen gedeelten uit de Bijbel en delen getuigenissen en gedachten en gezangen bij de Schrift. Aan het einde van de dienst spreekt Raymond namens Tabitha ook nog enige woorden tot de gemeente. Hij sluit af met een aantal verzen uit Timotheüs (1 Timotheüs 6: 11 en 12). Het is bijzonder dat we ondanks de taalbarrière de gemeenschap in Christus mogen ervaren.

Als we thuis komen spreken we nog uitgebreid door over de dienst. Areke heeft het als een hele bijzondere dienst ervaren, vol van de Heilige Geest. Het was een dienst van eenheid waarin meer dan anders werd getuigd en gebeden. Areke vertelt geïnspireerd dat de moeite die er enige jaren geweest is, in de gemeente het laatste jaar weggenomen is. De Geest doet Zijn werk in de gemeente en de eenheid hersteld. Er komen mensen tot bekering en worden gedoopt, het werk van Christus gaat door in dit deel van de wijngaard. Areke is zeer dankbaar dat het zo mag gaan.

Behalve over de kerk spreken we ook nog over het werk van Areke. Door de Corona is er ook de afgelopen 20 maanden geen bezoek geweest vanuit Nederland. Er is daardoor ook niet veel onderhoud gedaan of grote opknapklussen. De eerder geplande verbouwing van de zolder is daardoor ook niet doorgegaan. Maar nu na de herstart en een iets beperkter aantal kinderen is dat laatste ook minder noodzakelijk geworden. Er is eerder op korte termijn behoefte aan oppakken van onderhoud. Areke denkt erover na om dit met Andras (van Timi) op te pakken. Verder komt nog het overgaan naar de paraplu van Gipsy Mission. Na jaren onder de vlag van SDOK te hebben gewerkt is nu deze overgang gaande. Daar zijn nog wat hobbels te nemen, maar Areke ziet het met vertrouwen tegemoet.

We eten huisgemaakte soep met een heerlijke tosti van Chef Schrik. Daarna lopen we een rondje door de wijk en naar het station. Het is heerlijk weer en we genieten van deze mooie middag. Aan het einde van de middag luisteren we naar een preek van ds. P.J. Visser en hebben mooie gesprekken met elkaar. Het avondeten betstaat uit kip, sla en gebakken aardappels en we krijgen ijs als toetje. Na het eten drinken we nog wat met elkaar en spreken nog wat laatste dingen door. We mogen horen dat het voornamelijk goed gaat. Natuurlijk zijn er zorgen die gedeeld worden, maar Areke spreekt goede woorden met veel vertrouwen. Ze weet dat ze op de plaats is waar God haar wil hebben en zolang Hij haar daarin blijft bevestigen zal zij haar werk op die plaats blijven doen.

Maandag 18 oktober - Reisdag Valea Lui Mihai -> Nagyberg

We nemen afscheid van Areke en de meiden en vertrekken vandaag om kwart over negen uit Valea Lui Mihai met als doel Nagyberg in Oekraïne. We rijden richting Carei en gaan daar de grens met Hongarije over. Vervolgens rijden we in een keer door naar de grens met Oekraïne. We parkeren onze auto op een commerciële parkeerplaats aan de Hongaarse kant en gaan te voet de grens over. Behalve enige wachttijd hebben we geen grote vertraging bij de grens en we zijn rond 10:45 (CET) in Oekraïne, waar we worden opgewacht door Andras Mako.

Als we bij de school aankomen valt op dat er volop bouwactiviteiten plaatsvinden. Er is veel opgeknapt, het stookhok is vernieuwd, inclusief een nieuwe hoofdkachel (pellet gestookt), de binnenplaats ligt er keurig bij en er is een nieuw overdekt buitenverblijf gerealiseerd. Behalve aan de school is er ook grondig verbouwd aan de kerk. Naar blijkt is dit allemaal met geld van de Hongaarse regering gerealiseerd.

In de directiekamer spreken we met Andras en Laszlo over de school. Het afgelopen jaar is een moeizaam jaar geweest als gevolg van de coronacrisis. De school is een tijdlang gesloten geweest, maar de lessen konden gelukkig online doorgaan. Op dit moment is de school weer helemaal opgestart. Er zijn nog enkele maatregelen van kracht, maar merendeel kunnen de lessen en activiteiten gewoon doorgaan. De school heeft op dit moment 143 leerlingen verdeeld over 9 groepen. We spreken kort over de financiën van de school. De school wordt op dit moment gefinancierd door de Hongaarse regering en heeft op dat vlak geen zorgen. Er is geen extra ondersteuning nodig. Ook op het vlak van stipendia liggen geen aanvragen, mogelijk dat dit in de toekomst wel weer eens het geval zal zijn. We spreken af dat wanneer er stipendia nodig zijn of er zich speciale projecten voordoen dit door Andras of Laszlo kenbaar gemaakt zal worden. Verder spreken we opnieuw af dat we vanuit Tabitha het cadeau bij het afstuderen (een dagboek) zullen betalen.

Na dit gesprek gaan we met Toth Laszlo naar het Multi Functioneel Centrum. Hier is de kleuterschool gesitueerd voor de zigeunerkinderen uit het nabijgelegen kamp/vlek. We worden hartelijk ontvangen door een groep van 11 kinderen in de leeftijd van 4 en 5 jaar. Onder begeleiding van een kleuterjuf met haar assistent zeggen de kinderen diverse rijmpjes op en zingen kinderliedjes. Deze kinderen krijgen extra aandacht en begeleiding bij ontwikkeling van elementaire kennis rond taalontwikkeling en getalontwikkeling, zodat ze enigszins beslagen naar het basisonderwijs kunnen gaan. Vorig jaar zijn vier van de kinderen doorgestroomd naar de lagere school (het staatsonderwijs) en als het goed gaat, zullen dit jaar opnieuw drie kinderen die stap maken. De zigeunerkinderen die van deze kleuterschool komen maken een veel grotere kans om goed het staatsonderwijs te doorlopen. Helaas komen lang niet alle kinderen uit het nabijgelegen kamp naar het de kleuterklas. Op dit moment komen er 15 kinderen, vandaag zijn er 11, want 4 zijn ziek. Behalve onderwijs krijgen de kinderen te eten op school. Op dit moment is dat nog 4 keer, maar binnenkort gaat het onderwijs uitgebreid worden van 6 uur per dag (tot 14:00 uur) naar 8 uur per dag (tot 16:00 uur) en dan zal het 5 keer per dag zijn.

Behalve deze kleuterklas is Laszlo ook bezig met het vormen van een andere kleuterklas. Niet speciaal voor zigeunerkinderen, maar wel vanuit een christelijke insteek. De overheid trekt zich namelijk terug uit dit vroegschoolse onderwijs en dit wordt daarom opgepakt vanuit de kerk. In het dorp zelf is een onderkomen gerealiseerd voor een tweede kleutergroep. Als het volgens plan gaat, zal deze groep eind van dit kalenderjaar (eind 2021) gaan starten. Het personeel van deze locatie zal zeer nauw samenwerken met het personeel van de kleuterklas in het MFC.

Naast de kleuterschool worden er ook extra lessen gegeven op de staatsschool aan zigeunerkinderen, georganiseerd vanuit de kerk. Na de gewone schooldag vinden deze extra lessen in de middag plaats. Ook hierbij wordt een maaltijd uitgedeeld, waarna de kinderen tot 16:00 uur bij elkaar komen en extra ondersteuning krijgen bij lezen, schrijven en rekenen. Daar waar de gewone leraar niet aan toe komt omdat de klassen te groot zijn, daar wordt deze extra les gegeven zodat deze zigeunerkinderen ook een kans krijgen. Ook bij deze naschoolse ondersteuning gaan we kijken en worden enthousiast begroet in een warm klaslokaaltje van de lokale school door 18 kinderen. We krijgen wat informatie van de juffrouw en gaan na een kleine tien minuten weer verder.

Vanaf de staatsschool rijden we richting het zigeunerkamp. We komen langs de locatie van het nieuwe kleuterschooltje. Het ziet er erg goed uit. Een hele mooie buitenspeelplaats en ook binnen is het erg kleurrijk vormgegeven. Daarna rijden we naar het zigeunerkamp en lopen daar een rondje. Ondertussen vertelt Laszlo dat voor de corona de omstandigheden in het kamp langzaamaan verbeterde, maar dat de coronacrisis voor een grote terugslag heeft gezorgd. Gelukkig mogen er nog

steeds wekelijks diensten gehouden worden in het MFC, waar ongeveer 30 mensen vanuit het zigeunerkamp aanwezig zijn. Daarnaast is er ook nog eens per week Bijbelles. We bezoeken in het kamp ook nog het meisje dat twee jaar geleden met financiële steun van Tabitha een openhartoperatie heeft moeten ondergaan. Het gaat goed met haar, maar binnenkort moet ze voor controle naar Kiev. De moeder heeft bij Toth Laszlo om ondersteuning in de reiskosten. We speken met Laszlo af dat Tabitha deze reiskosten voor haar rekening zal nemen. Tijdens de wandeling constateren we duidelijk de teruggang in het kamp, zo mogelijk komt het nog armoediger op ons over dan bij eerdere bezoeken.

We rijden terug naar de school en nemen even wat rust. Om 18:00 lopen we naar Andras en ontmoeten Margita en zijn twee dochters Johanna en Jasmina. Om kwart voor zeven gaan we op pad om wat te gaan eten, we pikken Laszlo en Andras (directeur v.d. school) op en rijden naar Bergzsas. Het is een erg gezellige avond met goede gesprekken en goed eten. Om kwart voor elf zijn we weer terug bij de school en sluiten deze dag af.

Dinsdag 19 oktober - Reisdag Nagyberg -> Târgu-Mures

We ontbijten vandaag om 7:30 uur. Laszlo en Andras zijn er ook. Om 8:00 uur nemen we afscheid van Laszlo en brengt Andras ons naar de grens. Daar nemen we afscheid van hem en steken te voet de grens over. Dat gaat deze keer zeer soepel. In tien minuten tijd staan we aan de andere kant en zijn we weer in de EU. Raymond haalt de auto op van de parkeerplaats, deze heeft een nacht op de bewaakte parkeerplaats gestaan voor omgerekend 4,40 euro. We rijden via Patea/ Satu Mare, Zalau, Cluj naar Târgu-Mures. Het valt op dat de wegen steeds beter worden, hoewel het tweebaanswegen blijven en we veel hinder hebben van langzaam verkeer op de wegen. We hebben een goede reis en ontdekken dat de Transsylvanië snelweg tussen Cluj en Târgu-Mures op ongeveer 15 kilometer na gereed is. Dit scheelde aanzienlijk in de reistijd. Om kwart over drie komen we aan bij het CE-huis en worden vriendelijk ontvangen door Tunge. We rusten wat uit van de reis.

Om zeven uur hebben we afgesproken in het centrum van Târgu-Mures met alle contactpersonen die we als Tabitha hebben in deze regio. In het totaal zijn we met 12 personen en genieten een erg mooie avond. Ook de Roemeense vrienden vinden het een hele mooie avond en erg fijn om ook eens buiten het werk elkaar te ontmoeten en te spreken. Rond half elf zijn we weer terug in het CE-huis, praten de dag nog even door en sluiten samen de dag af.

Woensdag 20 oktober - Târgu-Mures

Vandaag een drukke dag voor de boeg met vijf geplande bezoeken. We zitten om 8:30 aan het ontbijt. In de ontbijtzaal ontmoeten we nog twee Nederlanders. Zij zijn op reis voor Hulp Oost Europa en maken een rondtrip in het oosten van Roemenië. Leuk om elkaar hier in het CE-huis te ontmoeten.

Na het ontbijt spreken we nog even met Bea Hodos en twee van haar haar medewerkers. Zij is de coördinator van het Granny project. Het project ondersteund 140 ouderen in de omgeving. Eens per week is er een ontmoetingsmiddag in het CE-huis. Verder worden de ouderen op allerlei manieren in hun thuissituatie ondersteund. Tijdens de afgelopen coronacrisis werden bijvoorbeeld veel boodschappen gedaan en medicijnen gehaald.

Na dit gesprek vertrekken we naar Philotea. We worden zeer hartelijk ontvangen door Gaby. Gaby vertelt hoe het gaat met haar organisatie. Onlangs heeft ze een nieuwe medewerker kunnen aannemen die zich voornamelijk bezighoudt met de administratie. Daarnaast heeft ze nog 1 medewerker en zijn er vele vrijwilligers waarmee ze het werk onder de jongeren van Târgu-Mures mag doen. Philotea organiseert jongerenkampen, maar doet ook veel op de scholen in de omgeving. Ze organiseren daar gespreksgroepen rond allerlei onderwerpen die jongeren in deze tijd bezighouden. De coronacrisis heeft ook onder de jongeren grote impact gehad. Veel jongeren raakten depressief en gedemotiveerd. Door middel van de gespreksgroepen en andere (avond)activiteiten worden de jongeren bij elkaar gebracht en wordt geprobeerd hen weer te motiveren. Gaby ervaart zegen op haar werk en is vol van liefde voor de jongeren. Zij wordt zelf vaak benaderd wanneer er urgente crisissituaties ontstaan bij jongeren. Zij krijgt veel vertrouwen vanuit de scholen in Târgu-Mures. Behalve voor de jongeren heeft de pandemie ook gevolgen gehad voor de financiële situatie van Philotea. Een aantal geldstromen vanuit de overheid zijn tijdens de coronacrisis opgedroogd. Een ook enkele sponsoren zijn gestopt. Aan het begin van dit jaar had Philotea een gat van ongeveer 20% op haar totale begroting van 60.000 euro, maar maandelijks komen gelukkig toch extra giften binnen, waarmee delen van dit gat gedicht kunnen worden. We spreken af dat Gaby haar financiële rapportage zal delen met een inschatting van het voorziene tekort. Verder vraagt ze wij ideeën hebben hoe andere sponsoren gevonden kunnen worden. En of er ervaring is rond het opleiden van vrijwilligers die we kunnen delen. En of wij de Holland Grant stichting kennen en haar zouden kunnen helpen om ondersteuning bij deze stichting aan te vragen.

Na een klein uur nemen we afscheid en gaan we door naar Lydia Home. Hier worden we hartelijk ontvangen door Szabo Istvan en Lydia. Zij nemen de honneurs waar van Edith, die helaas ziek is. Het gaat naar omstandigheden goed met hen. De ziekte van Lydia is stabiel en met medicatie onder controle. Ze maken plannen om op termijn te verhuizen naar Boedapest. In Lydia Home gaat het goed. Ondanks dat er twee jaar geen contact is geweest tussen Lydia Home en Tabitha blijkt het toch allemaal door te zijn gegaan. Lydia verontschuldigt zich voor het magere contact, maar wijt het aan de wat mindere talenten op het gebied van netwerken van Edith. Op dit moment zijn er 15 kinderen in het tehuis. In het tehuis zijn 9 à 10 mensen werkzaam. Financieel is het lastig, er wordt veel papierwerk gevraagd om geld vanuit de overheid te kunnen krijgen. Ongeveer 40% van de begroting wordt gedekt met geld vanuit de overheid en dat vraagt dus heel veel administratie. De bureaucratie vanuit de overheid is nog steeds heel hoog. Alhoewel langzaamaan ook hier de digitalisatie toeneemt. Behalve het vele papierwerk wordt de bemoeienis vanuit de overheid ook groter. De kinderbescherming wil meer zeggenschap over welke kinderen opgenomen worden in de kindertehuizen en dat botst nog wel eens met de belangen van het huis zelf. Sommige kinderen zijn al zo oud en hebben al zulke grote gedragsproblemen dat het in een huis met veel kleine kinderen niet past. Edith staat daarin haar mannetje en heeft daardoor wel een wat beschadigde relatie met de kinderbescherming. Na afronding van het gesprek krijgen we nog een korte rondleiding door het huis. We zeggen Istvan en Lydia gedag en vertrekken richting Dorkas Home.

In Dorkas Home worden we ontvangen door Tunde en Anekou. Tunde vertelt ons over het reilen en zeilen in het huis. In Dorkas Home wonen op dit moment 7 meisjes en 1 jongen in de leeftijd van 9 tot 20 jaar. Er werken 7 mensen in het huis. Tunde is de directeur, Anekou de welzijnswerker (social worker), 4 verzorgers (2 mannen en 2 vrouwen) en Monika, zij is de huiswerkbegeleidster. Het kinderopvangsysteem in Roemenië is zo ingericht dat je je moet inschrijven voor een soort tender om financiering vanuit de overheid te ontvangen. In deze tender heeft Dorkas een toewijzing gekregen voor de opvang van 7 meisjes. De ene jongen wordt dus niet vanuit de overheid gefinancierd. Dorkas ontvangt ongeveer 4.500 euro per maand, dit dekt ongeveer 50% van de kosten. De rest van de inkomsten komt via andere kanalen binnen, zoals giften en sponsoren. Ook voor Dorkas Home geldt dat de kinderbescherming kinderen toewijst. Tunde vertelt dat je een kind mag weigeren, maar daar krijg je dan wel een boete voor van 180 euro. Het gaat allemaal redelijk goed met de kinderen. Alle

kinderen volgen onderwijs van de lagere school tot en met de universiteit. Naast het leren hebben de ouder kinderen ook allemaal een bijbaantje en maken hun stappen richting de maatschappij. Na dit gesprek krijgen we ook hier een korte rondleiding, waarna we elkaar gedag zeggen en we vertrekken.

We gaan nu naar Abud, maar maken nog even een korte tussenstop bij het Basilia project en ontmoeten Zsolt. We komen in een volgepropte winkel met tweedehands spullen. Szolt laat ons ook de opslag zien. Er is deze ochtend een nieuwe vracht binnengekomen. Het is een onoverzichtelijke hoeveelheid spullen, waar Szolt de komende weken weer mee aan de slag kan. Na het korte bezoek reizen we door naar Abud. Daar ontmoeten we Sandra en haar ouders (Aart en Ria) in het kindertehuis. We worden heel enthousiast ontvangen en zeker door de kinderen. We worden aan de hand genomen en krijgen een rondleiding door het huis. Het is de afgelopen jaren grondig verbouwd en ziet er mooi uit. Vader Aart is dagelijks bezig met het onderhoud en verder opknappen. We worden getrakteerd op gebak en zelfgemaakte oliebollen. En krijgen tijdens de koffie veel verhalen te horen. Mooie verhalen van wat de liefde in dit huis teweegbrengt bij deze verwaarloosde kinderen. Maar ook hele verdrietige verhalen over de verschrikkelijke situaties waar deze kinderen vandaan komen. Na ongeveer anderhalf uur vertrekken we weer en gaan richting Corunca om Sara en Arpad te bezoeken.

Na een prachtige rit door de herfstbossen van Roemenië komen we rond half zes aan bij Sara en Arpad. Het welkom is zoals gewoonlijk heel hartelijk. We eten gezellig met elkaar. En Arpad en Sara vertellen hoe het met hen gaat. Arpad werkt nog steeds 1 dag per week bij Bonos Pastor, waar het alcoholverslaafden begeleidt bij het afkicken. Arpad heeft een mooie foto van vijf van de mannen die hij begeleidt en vertelt van ieder van hen een verhaal. Gewone verhalen, maar ook hoe God in het leven van een aantal werkt. We krijgen ook te horen dat een ouderling uit Curteni (de man van de bloemenkassen) bij een ernstig ongeluk om het leven is gekomen. Om half negen nemen we afscheid en gaan terug naar het CE-huis. Daar nemen we nog een afzakkertje dat we van Arpad hebben meegekregen en sluiten de avond gezamenlijk af.

Donderdag 21 oktober – Reisdag Târgu-Mures -> Oradea

We ontbijten vanmorgen om half negen en worden verast doordat Halmen Istvan en Maria er even zijn. Na het ontbijt hebben we nog even een kort gesprek met hen. Het gaat goed met hen. Om half tien stappen we in de auto en vangen de reis aan naar Oradea. We hebben een goede reis. Het is prachtig weer en we genieten van het kleurrijke herfstlandschap. Om half twee zijn we in Oradea bij Julia Home. Eva en Emma zijn hier ook. Zij zijn vanmorgen opgehaald door Sandor. En dus is ons reisgezelschap weer compleet. Er is nog een Nederlands echtpaar dat logeert in Julia Home, het echtpaar Scheurwater uit Hendrik Ido Ambacht. Nadat we even met hen gesproken hebben gaan we naar de keuken. We lunchen met elkaar in de keuken en krijgen aardappelsoep en macaroni met kaas. Na de lunch rusten we wat en om drie uur gaan we met Sandor naar de stad. Daar lopen we wat rond, bezoeken de kathedraal van de maan en synagoge en drinken gezellig wat op een terras aan de rivier. Om half zes zijn we weer terug bij Julia Home, waarna we om half zeven weer vertrekken richting de stad om wat te gaan eten.

Tijdens het avondeten vertelt Sandor over het reilen en zeilen in en om het CE-huis in Oradea. Ook hier heeft natuurlijk de coronacrisis een diep spoor getrokken. Maar ondanks die crisis konden de vele projecten die vanuit dit huis georganiseerd worden grotendeels doorgaan. Zelfs een aantal projecten die dankzij de crisis groter zijn geworden. Het tienerproject (Happy Heart Club) en het Granny project bijvoorbeeld hebben erg veel belangstelling. De tieners komen graag, omdat er verder niet heel veel te doen is en de ouderen hebben veel hulp nodig bij o.a. boodschappen en medicijnen. In het Granny project nemen op dit moment 150 ouderen deel. En de tieners komen eens in de twee weken met 50 bij elkaar. Voor de corona waren dit er 25. Naast deze projecten zijn er nog veel meer projecten hier in Oradea. De ons bekende Elisabeth Club loopt nog steeds door. Eens per week komen de ouderen in deze club samen voor een maaltijd en een Bijbelstudie en natuurlijk de onderlinge ontmoeting. Ook de kinderen krijgen vanuit dit voormalig kindertehuis veel aandacht. Iedere dag komen 15 kinderen uit school naar Julia Home. Hier krijgen ze een maaltijd en huiswerkbegeleiding. Door de huidige omstandigheden zijn de voedselprijzen ook erg gestegen. De maaltijd voor de kinderen kost op dit moment 5 euro per kind. Een ander project is het Poor Family project, in dit project wordt extra aandacht gegeven aan 42 (zeer) arme gezinnen. Deze aandacht bestaat uit begeleiding, incidentele opleiding (bijvoorbeeld op het gebied van hygiëne en financieel beheer) en een maandelijks voedselpakket. Naast de arme gezinnen worden er ook nog 20 studenten ondersteund met wat financiële ondersteuning in de studiekosten. Een volgend project is het Home Care project. Dit is een project waarbij (oudere) mensen thuis fysiek geholpen worden met verzorging en soms ook medische ondersteuning. Het laatste project waar Sandor deze avond over vertelt is de kledingwinkel. Helaas loopt deze niet mee zo goed. De klandizie is sterk afgenomen. Mensen zijn vaker op zoek naar tweedehands kleding van bekende merken en daarnaast komen ook hier grote winkelketens op die tegen relatief lage prijzen nieuwe kleding aanbieden, weliswaar van lage kwaliteit, maar de mensen zijn toch gevoelig voor om nieuwe kleding aan te schaffen. De winkel brengt bijna niet meer genoeg op om de kosten ervan te dekken en Sandor overweegt of dit project niet stopgezet moet worden. Sandor belooft dat hij ons een organogram zal sturen waaruit duidelijk wordt welke coördinatoren en andere medewerkers betrokken zijn bij welke projecten.

Na het eten gaan we weer naar huis en spreken met elkaar aan de keukentafel de dag door. Er is veel te bespreken over wat we gehoord hebben. We eindigen de dag en gaan slapen.

Vrijdag 22 oktober - Oradea

De laatste dag van onze rondreis begint rustig. We ontbijten om 9:00 uur, samen met het echtpaar Scheurwater en Martin Trouwborst, die hier ook weer enkele maanden is als vrijwilliger in het kinderproject. Vandaag staan een aantal bezoeken gepland bij de projecten waar we gisteren van gehoord hebben. Maar we starten de dag na het ontbijt met een bezoek aan dominee Visky Istvan. Het is een mooie ontmoeting waarin een mooi gesprek ontstaat van hart tot hart. Om ongeveer half twaalf gaan we weer weg. We maken een tussenstop bij een markt in het midden van het centrum. Hier lopen we even over rond, waarna we naar het CE-huis teruggaan voor de lunch.

Na de lunch bezoeken we het Daily Care project met de kinderen. De kinderen zitten te eten. We praten een beetje met ze en zingen samen lees je Bijbel bidt elke dag. Daarna gaan we op pad naar twee gezinnen die ondersteunt worden vanuit het Poor Family Project. We gaan hier voedselpakketten brengen. Het eerste gezin is een zeer arm zigeunergezin, een vader en moeder met zeven kinderen. Het tweede gezin is een moeder met haar moeder en 4 kinderen. Beide gezinnen zijn zeer geholpen met de voedselpakketten. Het bezoek bepaalt ons erbij dat er nog steeds veel armoede is en dat het werk ook onder deze groep mensen nog steeds heel belangrijk is.

Na deze middag vol indrukken gaan we nog even naar een winkelcentrum in de buurt om een paar cadeautjes voor thuis te kopen. Daar eten we ook samen. Tijdens het eten komen we nog te spreken over de financiën van het CE-huis. Sandor vertelt dat het leven veel duurder is geworden in Roemenië en dat daarom ook de kosten rond de projecten zijn gestegen. Daar staat tegenover dat door de periode van Lock Down ook een deel van de salarissen niet betaald hoefde te worden, dus voor nu is de balans nog aardig goed in orde. Alle projecten hebben een of meerdere sponsoren en zijn op dit moment financieel gezond. Maar er is nog veel nood in en rond Oradea, dus uitbreiding is welkom. Mogelijk kunnen er meer gezinnen geholpen worden met het Poor Family Project of meer ouderen ondersteund worden in het Granny Project, maar daar zijn extra middelen voor nodig.

Rond acht uur zijn we weer terug in het CE-huis. Hier nemen we afscheid van Sandor en beloven hem alle bekenden in Nederland te groeten. Zelf zitten we nog twee uurtjes aan de keukentafel de afgelopen week door te spreken. We kijken terug op een zeer bijzondere en gezegende week. We hebben hele mooie ontmoetingen gehad met oude bekenden, maar ook weer nieuwe mensen leren kennen. We hebben veel indrukken opgedaan, veel noden gezien, maar ook veel vreugde mogen proeven. We hebben de liefde van Christus en ook het werk van de Heilige Geest hier mogen voelen en zien. Het was een prachtige week, die we uit Gods handen mochten ontvangen. We sluiten de week af met het lezen van Galaten 6: 1-10.

Zaterdag 23 oktober – Reisdag Oradea -> Eindhoven

We vertrekken vroeg (4:45 uur lokale tijd) uit Oradea. Met een klein half uur vertraging vliegen we om 7:20 uur vanuit Debrecen. Door mist hebben we nog een half uur extra vertraging, maar om 10:00 uur landen we veilig in Eindhoven, waarna we de laatste etappe veilig voltooien met de auto.

"Laten wij dus, terwijl wij gelegenheid hebben, goeddoen aan allen,
maar vooral aan de huisgenoten van het geloof."